

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 863/4
Podgorica, 15.07.2016. godine

Na osnovu člana 40 i 144 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list CG", br. 46/10, 40/11, 53/11 i 06/13), člana 196 Zakona o opštem upravnom postupku ("Sl. list RCG", br. 60/03 i "Sl. list CG", br. 73/10 i 32/11), postupajući po prigovoru gospođe Maje Raičević iz Podgorice (zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-863 od 14.06.2016.g.), direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Odbija se, kao neosnovan, prigovor gospođe Maje Raičević, iz Podgorice, na rad privrednog društva „Pink M Company“ d.o.o., emitera televizijskog programa „TV Pink M“ (zaveden pod brojem 02-863 od 14.06.2016. godine).
2. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.
3. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
4. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 14.06.2016. godine, Agenciji za elektronske medije dostavljen je prigovor gospođe Maje Raičević, iz Podgorice, na rad privrednog društva „Pink M Company“ d.o.o. (u daljem tekstu: emiter) kao emitera televizijskog programa „TV Pink M“ (zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-863 od 14.06.2016.g.).

Predmetni prigovor se odnosi na programski sadržaj „Infomonte“, emitovan na programu „TV Pink M“, dana 25. maja 2016. godine, u 18:06 sati, i u sklopu njega prilog („audio-video izvještaj“) povodom međunarodnog skupa „Ona je tu“, održanog u Podgorici u organizaciji Nevladine organizacije "Konvencija žena Zapadnog Balkana". Podnositeljka prigovora je posebno istakla da je „*otvaranje i rad ovog skupa ... pratio protest aktivistkinja iz više crnogorskih nevladinih organizacija, koje su skup okarakterisale kao elitistički i beskoristan sa stanovišta zaštite i promovisanja prava žena u Crnoj Gori*“. Po njenom mišljenju, „*iako su ova dva događaja suštinski, ali i vremenski i prostorno povezani, TV Pink M je u potpunosti ignorisao stavove crnogorskih civilnih aktivistkinja i njihov protest*“.

Pozivajući se na Pravilnik o programskim standardima u elektronskim medijima („Sl. list CG“, br. 35/11 i 07/16, u daljem tekstu: Pravilnik), podnositeljka prigovora je istakla da su „*elektronski mediji ... obavezni da poštuju pravilo druge strane kod izvještavanja o pitanjima ili pojavama koje uključuju sukob bilo koje vrste*“. Po njenom mišljenju, „*u konkretnom slučaju, riječ je o sukobu gledišta u vezi sa kontroverznim javnim događajem koji podržavaju, autoritetom i javnim novcem, neke crnogorske državne institucije. Taj sukob se očitovao u tome što su crnogorske civilne aktivistkinje protestovale – prvo u formi javnog saopštenja, protestom ispred zgrade u kojoj je počeo kontroverzni skup "Ona je tu"*“. Prigovor je zaključila konstatacijom da „*pošto je TV Pink M propustila da svoju publiku obavijesti o drugačijem gledištu, ona je svjesno prekršila pravilo druge strane*“.

Polazeći od navedenog prigovora, Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je prigovor osnovan, odnosno da li je došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11 i 06/13) i Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima.

Po tom osnovu, Sektor za monitoring Agencije je izvršio uvid u snimak emitovanog spornog programskog sadržaja i sačinio nalaz dana 22.06.2016. godine.

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona o elektronskim medijima i članom 8 Zakona o opštem upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja činjenice da li je emitovanjem spornog sadržaja došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima, Pravilnika i Odobrenja za emitovanje, Agencija je emiteru dostavila predmetni prigovor, sa nalazom Sektora za monitoring i zatražila da, u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje na date navode (akt broj 02-863/2 od 23.06.2016.god.).

Dana 01.07.2016.g. emiter je dostavio Agenciji pisano izjašnjenje (akt zaveden pod br. 02-863/3 od 01.07.2016.god.) u kojem se navodi:

- da „*sam prigovor je do te mjere neutemeljen i bez ikakve stvarne veze sa pravilom (načelom) druge strane, čak i u najslobodnijem i najpovršnijem tumačenju obima i sadržaja tog pojma*“.
- pravilo druge strane kao i druga koja se često navode (objektivnost, izbalansiranost i sl.) „*su ustvari etički standardi, svojevrsni bon-ton novinarske profesije, koje mediji samostalno i dobrovoljno prihvataju kako bi unaprijedili kvalitet svoga rada, podigli ugled (a samim tim i konkurentnost) u javnosti i minimizirali rizik od toga da budu opravdano optuženi i kažnjeni za klevetu, sto bi moglo da ima za posljedicu obavezu materijalne satisfakcije oštećenog strani i sl.*“
- „*etička načela i samoregulatorne principe mediji prihvataju dobrovoljno, mnogi mediji imaju i sopstvene etičke kodekse, a njihovo nepoštovanje obično ima za posljedicu tzv. moralne sankcije (pad ugleda, prezir okoline i sl.), a samim tim i pad tržišne konkurencije - ali nipošto sankcije koje se primjenjuju po sili zakona*“.
- „*postoje nezavisna novinarska samoregulatorna tijela (takvo tijelo ima i Crna Gora) koja su jedina adresa za prigovore koji se odnose na etička pitanja*“.
- Samoregulacija se „*bavi onime što bi bilo MOGUĆE I POŽELJNO ponašanje, a regulacija onim što se MORA uraditi*“.
- „*tretirati i primjenjivati samoregulatorna (etička) načela kao pravne norme, nedovoljno specifikovane i nedovoljno omeđene čak ni u pojmovnom smislu, uvijek nosi opasnost od zloupotrebe, voluntarizma i pravne nesigurnosti koju u neminovnoj oblasti uvijek uzrokuje i najmanja mogućnost da se nešto tumači i primjenjuje po slobodnoj volji i po nahođenju procjenjivača*“.
- „*Agencija ne smije dozvoliti da se koristi kao supstitut za samoregulaciju, a nipošto za supstituciju sudske vlasti*“.
- obaveza tumačenja Zakona o elektronskim medijima (član 2) u skladu sa principima Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, uz koriscenje prakse precedentnog prava Evropskog suda. On takođe podsjeća da je, istim članom Zakona o elektronskim medijima, propisano da „*odredbe ovog zakona ne mogu se tumačiti na način da daju pravo na cenzuru ili ograničenje prava slobode govora ili slobode izražavanja*“;
- da predmetni prigovor predstavlja „*pokušaj da se kao princip druge strane tumači to što samom činjenicom što neko misli drugačije automatski stiče pravo na zagaranovani publicitet*“;
- da se „*podnositeljka prigovora nije obraćala sa zahtjevom da ostvari svoje zakonsko pravo na ispravku i reagovanje*“.

Na osnovu informacija i navoda sadržanih u prigovoru i izjašnjenju emitera, kao i uvida u snimak emitovanog sadržaja emitera, može se konstatovati sljedeće:

- Dana 25. maja 2016. godine počev od 18:06 sati u okviru centralne informativne emisije „Infomonte“ emitovan je izvještaj (u trajanju od oko pet minuta) sa međunarodnog skupa „Ona je tu“, koji je održan 25 - 27. maja 2016. godine, u Podgorici u organizaciji Nevladine organizacije "Konvencija žena Zapadnog Balkana";
- izvještaj se sastoji od snimaka izjava učesnika ili organizatora skupa uz najave koje se baziraju na izjavama učesnika ili organizatora skupa, bez bilo kakvog komentara ili stava novinara
- u okviru predmetne informativne emisije, pomenutog ili drugog, zasebnog priloga, emiter nije obavijestio gledaoce o protestu civilnih aktivistkinja koji je održan dok je trajao skup „Ona je tu“.
- u izjašnjenju emiter je ukazao da se „*podnositeljka prigovora nije obraćala sa zahtjevom da*

ostvari svoje zakonsko pravo na ispravku i reagovanje“.

- polazeći od prava na slobodu izražavanja i uređivačku autonomiju medija, mediji su slobodni da određenu pojavu, događaj ili slično tretiraju na različiti način, a da pri tome ne prekrše propise.

- propisana norma koju treba da imaju vidu je član 55 stav 6 Zakona o elektronskim medijima kojim je propisano da je emiter dužan da doprinosi:

- 1) slobodnom, istinitom, cjelovitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu;
- 2) poštovanju i promociji osnovnih ljudskih prava i sloboda, demokratskih vrijednosti, institucija i pluralizma ideja;
- 3) unapređenju kulture javnog dijaloga i poštovanju jezičkih standarda.

Pored toga, članom 56 stav 4 Zakona o elektronskim medijima je propisano da emitovanje radijskog ili televizijskog programa mora da ispunjava i sljedeće uslove (alineja 1 i 4):

- 1) događaji se moraju vjerno prikazati, a različiti pristupi i mišljenja moraju biti primjereno zastupljeni;
- 4) mora se podsticati nepristrasnost, uz poštovanje razlika u mišljenjima o političkim ili privrednim pitanjima.

- Mediji su potpuno slobodni i autonomni u uređivanju svojih programa, posebno informativnih: izbor tema, sadržaj emisija, način obrade, izbor novinarskih formi, redosljed činjenica, redosljed vijesti (priloga) i si. i niko nema pravo da im nameće rješenja.

Ipak, imajući u vidu zakonom propisane obaveze emitera, kao i zbog značaja informativnog programa za ostvarivanje prava na slobodu informisanja i slobodu izražavanja, Pravilnikom su propisani detaljniji uslovi za proizvodnju informativnih programa.

Članom 8 Pravilnika je propisano da u proizvodnji informativnih programa, elektronski mediji su dužni da poštuju načela objektivnosti, nepristrasnosti, blagovremenosti, tačnosti, zabrane diskriminacije, slobode objavljivanja komentara i primjene pravila druge strane, kao i da *se događaji moraju vjerno prikazati, a različiti pristupi i mišljenja biti profesionalno i korektno zastupljeni.*

Pored toga, članom 11 Pravilnika je propisano da programski sadržaji, a naročito informativno-politički i programi o tekućim događajima moraju biti *pravični i izbalansirani, što se postiže objavljivanjem suprotstavljenih stavova, bilo u istom programu ili u nizu drugih programa, koji predstavljaju cjelinu u obradi određene tematike.*

- Zbog toga, kad je riječ o elektronskim medijima, ne može se smatrati opravdanim stav da su „etički standardi, svojevrtni bon-ton novinarske profesije, koje mediji samostalno i dobrovoljno prihvataju kako bi unaprijedili kvalitet svoga rada, podigli ugled (a samim tim i konkurentnost) u javnosti“, te da njihovo nepoštovanje ne može imati „*sankcije koje se primjenjuju po sili zakona*“. Jer, kad su u pitanju elektronski mediji, i posebno njihov rad u oblasti informisanja, onda primjena ovih načela nije pitanje samo dobrovoljnog prihvatanja kako bi se unaprijedili kvalitet ili ugled medija. Oni su dio programskih obaveza propisanih članom 55 i 56 Zakona o elektronskim medijima. U slučaju njihovog kršenja je predviđena mogućnost izricanja upozorenja, kao upravno-nadzorne mjere (sankcije), saglasno članu 141 Zakona o elektronskim medijima.

- Emiter s pravom ukazuje na obavezu primjene Zakona o elektronskim medijima u skladu sa principima Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, uz korišćenje prakse precedentnog prava Evropskog suda, kao i da se „odredbe ovog zakona ne mogu tumačiti na način da daju pravo na cenzuru ili ograničenje prava slobode govora ili slobode izražavanja“. Ako se pravo na izricanja upozorenja, kao upravno-nadzorne mjere, posmatra kao mogućnost ograničenja slobode govora ili slobodu izražavanja, onda Agencija, u postupku koji bi mogao dovesti do upozorenja, mora voditi računa da takva mjera (iako propisana zakonom), bude u funkciji zaštite nekog legitimnog interesa (definisano članom 10 stav 2 Konvencije i to: nacionalna sigurnosti, teritorijalni integritet, javna sigurnost, sprječavanje nereda ili zločina, zaštita zdravlja i morala, ugleda ili prava drugih, sprječavanje širenja povjerljivih informacija, očuvanja autoriteta i nepristrasnosti sudstva.) i da je neophodna zbog zaštite tog interesa.

- emitovanjem priloga o konferenciji „Ona je tu“, u svojoj centralnoj informativnoj emisiji „Infomonte“ (sva tri dana konferencije), emiter je dao doprinos slobodnom, istinitom, nepristrasnom blagovremenom informisanju javnosti o međunarodnom skupu posvećenom ulozi žene u jačanju ključnih prioriteta vladavine prava, razvoju preduzetništva i stvaralaštva, a na kojem su učešće uzele međunarodno priznate i/ili poznate javne ličnosti, kao i predstavnici javnog i političkog života u Crnoj Gori. Odgovor na pitanje je da li je to informisanje bilo i cjelovito, i da li su „različiti pristupi i mišljenja primjereno zastupljeni“, zavisi od načina gledanja na to šta čini „događaj“. Ako se ima u vidu sama konferencija, kao izolovan skup aktivnosti organizatora i učesnika, onda se može smatrati da je i taj zahtjev ispunjen. Ako bi se, sa druge strane, uzela u obzir činjenica da je organizacija tog „događaja“, izazvala određenu reakciju predstavnica civilnog sektora koje se bave položajem žena u crnogorskom društvu, koja je izražena protestom i saopštenjem povodom samog organizovanja skupa, mogao bi se steći utisak je opravdan stav podnositeljke prigovora da je emiter propustio da „svoju publiku obavijesti o drugačijem gledištu“.
- emiter je prezentacijom različitih stavova iznesenih na skupu realizovao svoju obavezu „doprinošenja poštovanju i promociji ... pluralizma ideja“ (čl. 56 st. 6 al. 2 Zakona o elektronskim medijima). Emiter nije komentarisao ili davao stav o iznesenim idejama ili stavovima.

Imajući u vidu navedeno, moglo bi se zaključiti da je opravdan podneseni prigovor jer je emiter, emitovanjem predmetnog priloga propustio „da svoju publiku obavijesti o drugačijem gledištu“ o ovom događaju. Ipak, ako se uzme u obzir podatak da emiter nije od podnositeljke prigovora dobio zahtjev za reagovanje povodom emitovanog sadržaja (bilo u vidu saopštenja povodom događaja / konferencije ili najave protesta), ne može se govoriti o tome da je emiter prekršio pravilo druge strane.

Naime, ovo pravilo propisuje „obavezu elektronskih medija da kod izvještavanja o pitanjima ili pojavama koje uključuju sukob bilo koje vrste, svim stranama koje su uključene u raspravu pruži mogućnost da u polemici učestvuju na ravnopravan način - član 4 alineja m) Pravilnika. Emiter je, opet u okviru svoje slobode izražavanja i uređivanja medija, emitovao informaciju o, na skupu iznesenim, različitim mišljenjima, koja ukazuju na podatke i slučajeve koji ilustruju izazove sa kojima se suočavaju žene „u jačanju ključnih prioriteta vladavine prava, razvoju preduzetništva i stvaralaštva“. Predmetni „audio-video izvještaj“ sa međunarodnog skupa, ne predstavlja izvještaj (osvrt, analizu ili sl.) o opravdanosti (korisnosti) skupa, organizatorima/sponzorima ili izvorima/načinima finansiranja samog skupa, što je u fokusu prigovora. Emiter se nije bavio time da li je to tako niti je pokretao polemiku ili raspravu, samim tim nije bio obavezan da različitim (svim) stranama koje bi bile uključene „u raspravu pruži mogućnost da u polemici učestvuju na ravnopravan način“.

Imajući u vidu navedeno, može se zaključiti da je neosnovan podneseni prigovor da je, emitovanjem spornog priloga, emiter prekršio član 8 Pravilnika u dijelu koji se odnosi na pravilo druge strane i tačku 7.1 izdato Odobrenje za emitovanje O-TV-K-14 od 21.07.2011. godine kojim je propisano da je emiter odgovoran za sadržinu emitovanog programa.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije za elektronske medije je, saglasno čl. 152 i 196 Zakona o opštem upravnom postupku, donio odluku kao i dispozitivu ovog rješenja.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Privredno društvo „Pink M Company“ d.o.o.
- Maja Raičević, podnositeljka prigovora
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Arhiva

DIREKTOR
Abaz Džafić

